

Hyväksytty: Kunnanvaltuusto 16.6.2014 § 17

Voimaantulo: 1.6.2014

SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN OHJE

Sisällysluettelo:

1.	Johdanto – yleisohjeen tarkoitus	2
2.	Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoite, tarkoitus, käsitteet	3
3.	Riskienhallinta ja sisäisen valvonnan toteutuminen	5
4.	Ylitornion kunnan sisäisen valvonnan tehtävät ja vastuu	6
5.	Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja raportointi	9
6.	Henkilöstöasiat	10
7.	Taloushallinto	10
8.	Omaisuuksien hallinnointi	10
9.	Tietoturva	11
10.	Sopimukset	11
11.	Projektitoiminta	11

1. JOHDANTO - YLEISOHJEEN TARKOITUS

Kuntalakiin (325/2012) kesällä 2012 lisätyt säännökset kunnan ja kuntakonsernin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta tulevat voimaan vuonna 2014. Sisäisen valvonnan yleisohjeen tarkoituksena on antaa kokonaiskäsitys siitä, mitä sisäinen valvonta on, miksi sisäistä valvontaa tarvitaan ja miten sisäinen valvonta toimii. Tämä ohje sisältää menettelytapaohjeet sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä Ylitornion kunnassa ja kuntakonsernissa. Sisäinen valvonta ja raportointi tehdään tämän ohjeen mukaisesti vuonna 2014. Ohje tulee voimaan 1.6.2014.

Valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista (KL 13§). Valtuusto perusteista päättäessään sitovasti ohjaa kunnanhallitusta sen hoitaessa hallinnon ja talouden vastuu-tehtävää sekä toiminnan johtotehtävää. Keskeinen ohjausväline on kunnan hallintosääntö, joka uudistetaan samanaikaisesti sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeiden kanssa.

Perusteluissa voidaan kuvata miten riskejä luokitellaan, millaisiin riskeihin erityisesti tulee kiinnittää huomiota ja miten todettuihin riskeihin suhtaudutaan ja miten niistä raportoidaan.

2. SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN TAVOITE, TARKOITUS, KÄSITTEET

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kunnan ja kuntakonsernin sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joiden avulla pyritään varmistamaan Ylitornion kunnan tavoitteiden saavuttamisesta ja toiminnan laillisuudesta ja tuloksellisuudesta sekä tunnistetaan, arvioidaan ja hallitaan tavoitteiden saavuttamista uhkaavia tekijöitä.

Riskienhallinnalla tunnistetaan ja kuvataan uhkatekijät, arvioidaan niiden toteutumisen todennäköisyys ja vaikutukset tavoitteiden saavuttamiseen. Riskienhallinnan eri menetelmillä pyritään hallitsemaan uhkatekijöitä sekä valvomaan ja seuraamaan uhkatekijöiden vaikutusta niin myönteisessä kuin kielteisessä mielessä.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat siis kunnan johdon ja hallinnon työväline, päivittäistä johtamista ja ohjaamista, jolla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä.

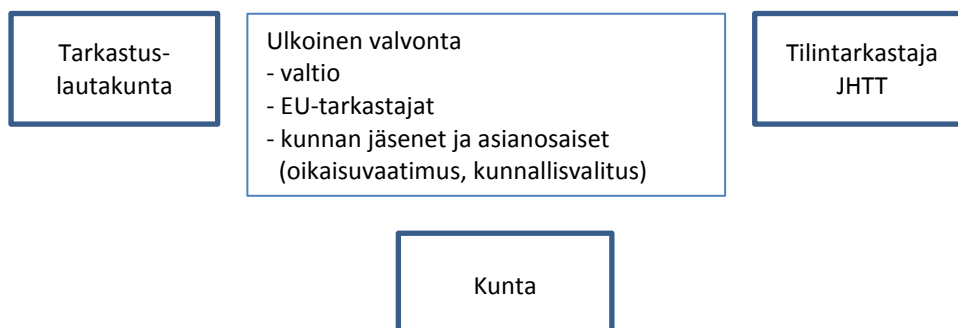
Riskienhallinta on siten osa sisäistä valvontaa ja sen tavoitteena on saada kohtuullinen varmuus Ylitornion kunnan tavoitteiden saavuttamisesta sekä toiminnan jatkuvuudesta ja häiriöttömyydestä. Riskienhallinta prosessi perustuu

- tunnistetaan ja kuvataan kunnan ja kuntakonsernin toimintaan liittyviä riskejä
- arvioidaan riskien merkittävyyttä ja toteutumisen todennäköisyyttä
- määritellään toimintatavat riskien hallitsemiseksi, valvomiseksi, raportoimiseksi

Sisäinen tarkastus on osa sisäistä valvontaa

- auttaa kunnan sen riskienhallinta-, valvonta-, johtamis- ja hallintoprosessien tulokellisuuden arvioinnissa ja kehittämisessä
- arvioi sisäisen valvontajärjestelmän ja riskienhallinnan tarkoituksenmukaisuutta ja tulokellisuutta ja pyrkii siten edistämään organisaation tavoitteiden saavuttamista.

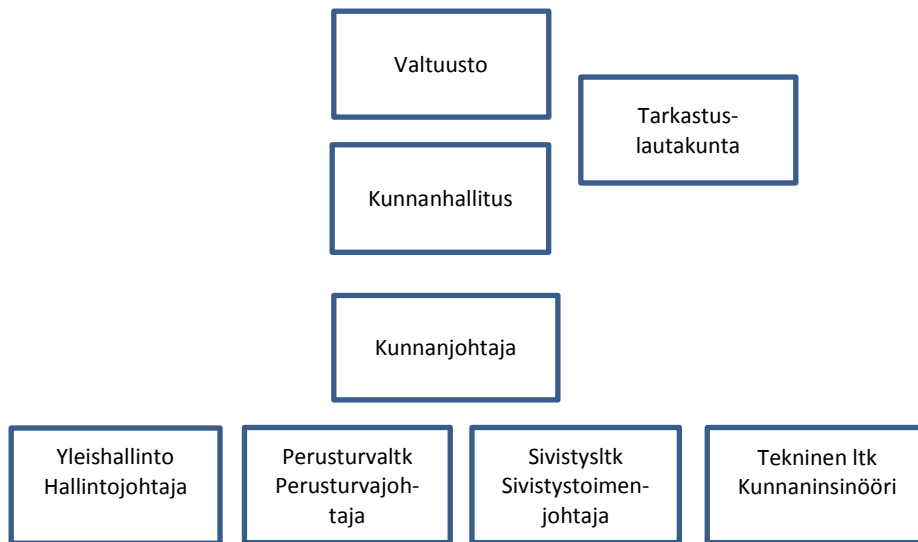
Valvonta jakaantuu **ulkoiseen ja sisäiseen valvontaan**. Ulkoisesta valvonnasta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja kuntalainen ja hallintosäännön mukaisesti.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä vastaa kunnanhallitus sekä päättää kunnan omaisuuden ja vastuiden vakuuttamisesta. Kunnanhallitus voi siirtää toimivaltaansa edelleen muille toimielimille ja viranhaltijoille.

Lisäksi kaikki ne toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa kunnan varojen käytössä ja toimivat viranomaisina, vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta

3. RISKIENHALLINTA JA SISÄISEN VALVONNAN TOTEUTUMINEN

Kunnan ja kuntakonsernin sisäinen valvonta toteutuu selkeinä johtamis- ja hallintojärjestelmissä, päätöksenteossa sekä tehtävien, toimivallan ja vastuiden jakoina, valvonta- ja raportointivelvoitteina, tietojen ja tietojärjestelmien suojaamisena, omaisuuden turvaamisena, sopimusten hallintana. Tulee varmistaa, että tilivelvolliset ja muut viranhaltijat sekä konserniyhteisöjen edustajat ovat tietoisia sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan vastuista.

Riskienhallinnan tulee olla kokonaisvaltaista ja sitä tulee toteuttaa kaikissa kunnan ja kuntakonsernin toiminoissa sekä ulkoistetuissa palveluissa. Kunnan määrittelemien vastuutahojen velvollisuutena on analysoida toimintaympäristön muutoksia ja tunnistaa talousarvion valmistelun yhteydessä tavoitteita uhkaavia riskejä, arvioida riskien vaikutuksia, laatia tarvittavat suunnitelmat riskien hallitsemiseksi. Riskiarviointi tulisi suorittaa myös jokaisen merkittävän päätöksen valmistelun sekä tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä.

Kunnan ja kuntakonsernin riskit voidaan jakaa esim. **strategisiin riskeihin, toiminnallisiin riskeihin, taloudellisiin riskeihin ja omaisuusriskeihin**. Osa riskeistä on kunnan ja kuntakonsernin sisäisiä ja osa ulkoapäin tulevia. Riskit voivat toteutuessaan vaikuttaa kunnan asemaan, talouteen, palvelu- kykyyn, työvoimaan saatavuuteen ja yleiseen kilpailukykyyn asukkaista ja yrityksistä.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tuloksellisuutta voidaan seurata talousarviovuoden aikana osavuosisikatsauksissa tai osassa niitä. Hallituksen tulee raportoida kuntalain 69 §:n mukaan toimintakertomuksessa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laadinnan yhteydessä valvontavastuussa olevien toimielinten tulee käsitellä alaisensa toiminnan osalta selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, valvonnassa havaituista puutteista ja toimenpiteistä niiden korjaamiseksi sekä keskeisimmistä riskeistä ja antaa selonteko tiedoksi kunnanhallitukselle. Selonteko pohjautuu dokumentoituun tietoon.

Myös konserniyhteisöjen tulee raportoida konsernijohtolle konserniyhteisöjen merkittävistä riskeistä sekä riskienhallinnan toimivuudesta ja riittävydestä.

4. YLITORNION KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN TEHTÄVÄT JA VASTUUT

Kuntalain 75 §:n mukaan tilintarkastuskertomuksessa annetaan mm. lausunto sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä esitys vastuuvapauksien myöntämisestä sekä mahdollisesta tilivelvolliseen kohdistuvasta muistutuksesta.

Kuntalain mukaisia tilivelvollisia ovat hallituksen, lautakuntien sekä niiden jaostojen jäsenet sekä tehtäväalueiden johtavat viranhaltijat. Johtavina/tilivelvollisina viranhaltioina voidaan pitää toimielimen esittelijöitä ja toimielimen tehtäväalueella itsenäisestä tehtäväkokonaisuudesta vastaavia viranhaltijoita silloin, kun he ovat suoraan toimielimen alaisia.

Toimijat	Vastuut	Tehtävät
Valtuusto	Vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta (Kuntalaki (KL) 13 § 1 mom)	Päätää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista (KL 13 § 2 mom 3 a) - valitsee tarkastuslautakuntaan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan sekä kolme muuta jäsentä - valitsee tarkastuslautakunnan esityksestä toimikauttaan vastaavaksi ajaksi hallinnon ja talouden tarkastamista varten yhden JHTT-yhteisön - hyväksyessään hallintosäännön, antaa tarpeelliset määräykset hallinnon ja talouden tarkastuksesta sekä sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta (KL 50 § 1 mom 15) - hyväksyy konserniohjeen - delegoi yllä mainituilla päätöksillä kunnanhallitukselle (tili-) velvollisuuden kunnan ja kuntakonsernin toimintojen järjestämisestä siten, että kaikilla organisaation tasoilla ja kaikissa toiminnoissa on riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta - arvioi toiminnan ja talouden tavoitteiden asettamisen ja määrärahojen myöntämisen yhteydessä päätösten vaikutuksia ja riskejä (KL 65 § 2 ja 4 mom) - käsittelee tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen hyväksymisen yhteydessä kunnanhallituksen selonteot sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta sekä konsernivalvonnasta (KL 69 § 1 mom) - hyväksyessään tilinpäätöksen tarkastuslautakunnan valmistelun ja tilintarkastuskertomuksen perusteella valtuusto päättää myös vastuuvapaudesta tilivelvollisille (KL 75 § 1 mom)
Tarkastuslautakunta	Vastaa kunnan ulkoisesta valvonnasta yhdessä tilintarkastajan kanssa	
Tilintarkastaja	Vastaa kunnan ulkoisesta valvonnasta yhdessä tarkastuslautakunnan kanssa	Tarkastaa viimeistään toukokuun loppuun mennessä hyvän tilintarkastustavan mukaisesti kunkin tilikauden hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen (KL 73 § 1 mom) 1) onko kunnan hallintoa hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti; 2) onko kunnan tilinpäätös ja siihen kuuluva konsernitilin-päätös laadittu tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti sekä antavatko ne oikeat ja riittävät tiedot tilikauden toiminnasta, taloudesta

		<p>ta, taloudellisesta kehityksestä ja taloudellisista vastuista;</p> <p>3) ovatko valtionosuuksien perusteista ja käytöstä annetut tiedot oikeita</p> <p>4) onko kunnan ja kuntakonsernin sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti.</p> <ul style="list-style-type: none">- antaa valtuustolle kultakin tilikaudelta kertomuksen, jossa esitetään tarkastuksen tulokset ja jossa arvioidaan myös sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuutta (KL 75 § 1 mom)- kertomuksessa on myös esitettävä, onko tilinpäätös hyväksyttävä ja voidaanko toimielimen jäsenelle ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavalle viranhaltijalle (<i>tilivelvollinen</i>) myöntää vastuuvapaus
Kunnanhallitus	Vastaa kunnan hallinnosta ja talouden hoidosta (KL 23 § 1 mom)	<p>Hyväksyy sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistuksen kunnassa ja kuntakonsernissa</p> <ul style="list-style-type: none">- sisäinen valvonta on kunnanhallituksen ja kunnanjohtajan vastuulla- arvioi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuutta ja toimivuutta talousarviovalmistelun sekä tilinpäätösraportoinnin yhteydessä- laatii kunnanhallituksen selonteot sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta ja keskeisistä johtopäätöksistä sekä konsernivalvonnasta (KL 69 § 1 mom)
Kunnanjohtaja	Vastaa sisäisen valvonnan riskienhallinnan järjestämisestä ja toimivuudesta valtuuston ohjeistuksen mukaisesti	<ul style="list-style-type: none">- ohjaa ja valvoo toimintaa ja taloutta sekä reagoi lain ja ohjeistuksen vastaisiin toimintatapoihin- toimeenpanee kokonaisvaltaisen riskienhallinnan (riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta), edistää merkittävien riskien hallintaa- valvoo riskienhallinnan riittävyttä, toiminnan tuloksellisuutta ja lainmukaisuutta- vastaa tavoitteiden saavuttamisen, sisäisestä valvonnan ja riskienhallinnan raportoinnista- vastaa sisäisestä valvonnan ja riskienhallinnan viestinnästä henkilöstölle
Lautakunnat ja lautakuntien alaiset osastopäälliköt	Vastaavat tehtäväalueellaan toiminnan tuloksellisuudesta ja lainmukaisuudesta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä hallintosäännön ja sisäisen valvonnan ohjeistuksen mukaisesti	<ul style="list-style-type: none">- ohjaavat ja valvovat vastuualueidensa toimintaa ja taloutta, noudattaen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan systemaattista toteuttamista ja riskien hallintaa- valvovat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan riittävyttä, toiminnan tuloksellisuutta ja lainmukaisuutta sekä reagoivat lain ja ohjeistuksen vastaisiin toimintatapoihin- toimeenpanevat riskien tunnistamisen, arvioinnin ja hallinnan menettelyt- raportoivat tavoitteiden saavuttamisesta, sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta- viestittävät sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta henkilöstölle- toteuttavat alaisten kanssa vuosittain kehityskeskutelut
Henkilöstö	Toimii lainsäädännön ja ohjeistuksen mukaisesti sekä hoitaa tehtävänsä toimenkuvan, kuntastrategian, tavoitteiden ja sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistuksen mukaisesti	<ul style="list-style-type: none">- ylläpitää ja kehittää jatkuvasti ammatillista osaamistaan ja sitoutuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toiminta-kulttuuriin- osallistuu riskien tunnistamiseen, arviointiin sekä hallinnan ja valvonnan menettelyiden kehittämiseen ja toteuttamiseen- raportoi esimiehelle tavoitteiden saavuttamiseen, toimintatapoihin sekä riskien hallintaan liittyvistä poikkeamista ja epäkohdista- esittää rakentavia toimenpide-ehdotuksia toimintatapojen kehittämiseksi- vuosittain toteutettavissa kehityskeskusteluissa sovitaan henkilökohtaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta

Konserniyhteisöt		
Toimijat	Vastuut	Tehtävät
Hallitus	Vastaa toiminnan tuloksellisuudesta ja lainmukaisuudesta, varainhoidon valvonnasta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja toimivuudesta	hyväksyy sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistuksen -arvioi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuutta ja toimivuutta konserniohjeen pohjalta - käsittelee organisaation riskianalyysin talousarvion valmistelun yhteydessä - laatii selonteon sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta konsernijohdolle -käsittelee yhteisön sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan raportoinnin
Toimitusjohtaja	Vastaa sisäisen valvonnan riskienhallinnan järjestämisestä ja toimivuudesta hallituksen ohjeistuksen mukaisesti	edistää merkittävien riskien hallintaa sekä vahvuuksien ja mahdollisuuksien hyödyntämistä - valvoo riskienhallinnan riittävyyttä, toiminnan tuloksellisuutta, varainhoitoa ja lainmukaisuutta - raportoi tavoitteiden saavuttamisesta, sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta - viestittää sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta henkilöstölle

5. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja raportointi

Ylitornion kunnan taloussuunnittelujärjestelmä perustuu Suomen Kuntaliiton suositukseen talousarvion ja -suunnitelman laatimisesta. Talousarvion ja -suunnitelmien laatiminen käynnistyy talousarviokehysten ja laatimishojjeiden valmistelulla hallinto-osastolla. Talousarviokehykset perustuvat voimassa olevaan taloussuunnitelmaan, edellisen vuoden tilinpäätöstietoihin, kuluvan vuoden talousarvion kolmannesvuosikatsauksiin sekä tehtyihin päätöksiin. Talousarvion laadintaohjeet hyväksyy kunnanhallitus.

Hallintokunnat valmistelevat talousarvio- ja suunnitelmaehdotuksensa talousarviokehysten ja laadintaohjeen pohjalta, lautakuntakäsittelyn jälkeen toimittavat ne kunnanhallitukselle talousarvioehdotuksen ja taloussuunnitelmaehdotuksen valmistelua varten.

Kuntalain 65 §:n mukaan on valtuuston vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan.

Valtuusto hyväksyy talousarviossa toimielimille tulosalue- ja hankekohtaiset toimintatavoitteet sekä vahvistaa toimintakartteen. Kunnanhallitus ja lautakunta hyväksyvät talousarvioon perustuvat käyttösuunnitelmat.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tuloksellisuutta seurataan talousarviovuoden aikana kolmannesvuosiraporteissa, kaksi raporttia vuoden aikana ja koko vuotta kattava toimintakertomus tilinpäätöksen yhteydessä.

Kunnanhallitus antaa toimintakertomuksessa arvion merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja toimenpiteistä havaittujen puutteiden korjaamiseksi sekä konsernivalvonnasta. Hallituksen selonteko perustuu toimielinten ja konserniyhteisöjen laatimiin raportteihin.

Lautakuntien tulee käsitellä omissa raporteissaan:

- merkittävimmät riskit
- miten sisäinen valvonta ja riskienhallinta järjestetty
- havaitut puutteet
- toimenpiteet puutteiden korjaamiseksi

Kunnan henkilöstö on velvollinen raportoimaan esimiehelleen havaitsemistaan sisäisen valvonnan puutteista ja mahdollisista riskeistä.

6. HENKILÖSTÖASIAT

Kunnan henkilöstöhallinto perustuu valtuuston hyväksymään henkilöstrategiaan. Sen toteutumista arvioidaan vuosittain tehtävässä henkilöstökertomuksessa, joka esitetään valtuustolle.

Uuden henkilön palvelukseen ottamisen edellytyksenä on kunnanhallituksen myöntämä täyttölupa. Määräaikaisen palvelussuhteen perusteena on lainsäädännön mukainen perusteltu syy. Kuntalain 44 §:n mukaan kunnan palveluksessa oleva henkilöstö on virkasuhteessa tai työsopimussuhteessa kuntaan. Mikäli henkilö osallistuu päätöksentekoon tai käyttää julkista valtaa, hänet tulee palkata virkasuhteeseen.

Johtamisella luodaan edellytykset laadukkaalle ja tehokkaalle asiakaspalvelulle, kannustavalle työympäristölle ja työilmapiirille. Henkilöstön velvollisuudet ja vastuut määritellään ja tarkistetaan vuosittaisissa kehityskeskusteluissa.

Palkanmaksun periaatteet määräytyvät virka- ja työehtosopimusten, paikallisten sopimusten ja palkkausta koskevan ohjeistuksen perusteella. Palkkaa määriteltäessä on kiinnitettävä erityistä huomiota palkkauksen oikeudenmukaisuuteen.

7. TALOUSHALLINTO

Kirjanpidossa ja tilinpäätöksen laadinnassa on noudatettava kuntalakia, hyvää kirjanpitolakia, kirjanpitolakia ja kirjanpitolautakunnan kuntajaoston sen soveltamisesta antamia yleisohjeita sekä hallintosääntöä ja soveltuvien osin Kuntaliiton suosituksia. Kunnan taloushallinnossa tulee noudattaa voimassaolevaa lainsäädäntöä (mm. arvonlisälaki, valtion osuuksia säätelevä lainsäädäntö, kuntaverotusta, EU-tukia, maataloustukia ja lomituspalveluita säätelevät lait). Tilinpäätöksen tulee antaa oikea ja riittävä kuva tilikauden toiminnasta, taloudesta, taloudellisesta kehityksestä ja taloudellisista vastuista.

Taloushallinnon rekisteröinneistä ja raportoinneista tehdään erillinen ohjeisto.

8. OMAISUUDEN HALLINNOINTI

Tulee varmistaa, että tilivelvolliset ja muut viranhaltijat sekä konserniyhteisöjen edustajat ovat tietoisia sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan vastuista.

Viranhaltijoiden ja työntekijöiden velvollisuutena on huolehtia siitä, että kunnan omistamaa ja kunnan hallussa olevaa omaisuutta ei katoa, omaisuus pidetään kunnossa sekä sitä käytetään ja hoidetaan taloudellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Käyttöomaisuus jaetaan kirjanpidollisen käsittelyn mukaisesti poistosuunnitelman alaiseen käyttöomaisuuteen ja vuosikuluksi kirjattavaan omaisuuteen. Poiston alainen käyttöomaisuus hankitaan valtuuston erikseen vahvistetuilla investointisuunnitelmilla.

Hankinnat on suoritettava taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti noudattaen julkisia hankintoja koskevaa lainsäädäntöä, kunnan hankintaohjetta.

9. TIETOTURVA

Tietoturvalla tarkoitetaan tietojen, tietojärjestelmien ja tietoliikenteen luottamuksellisuuteen, eheyteen ja käytettävyyteen kohdistuvien riskien minimoimista sekä normaali- että poikkeusoloissa lainsäädännöllisten, hallinnollisten, teknisten ja muiden toimenpiteiden avulla.

Päivittäisessä työssä on noudatettava henkilötietolain ja viranomaisen toiminnan julkisuutta koskevan lainsäädännön määräyksiä. Näiden lisäksi on perusturvalautakunnalla mm. asiakas- ja potilastietojen käsittelyä koskevaa erityislainsäädäntöä.

Henkilöstön käyttöoikeudet eri tietojärjestelmiin määritellään osastopäällikön antamalla kirjallisella päätöksellä.

Tietoturvasta annetaan erilliset toimintaohjeet.

10. SOPIMUKSET

Sopimukset tulee tehdä Ylitornion kunnan nimissä ja johdolla. Sopimukset laaditaan kunnan edun mukaisina ja niiden tulee noudattaa ao. alan yleisiä sopimusehtoja. Sopimusten valvonta kohdistuu niiden laadintaan, täytäntöönpanoon ja noudattamiseen. Sopimusten valvontavastuu on lautakunnilla ja osastopäälliköillä.

11. PROJEKTITOIMINTA

Kunta voi itse hallinnoida projekteja tai olla mukana muiden hallinnoimissa projekteissa.

Kunnan omina kehittämis- ja investointiprojekteina toteutettavissa hankkeissa, kehittämiskohteissa tai tutkimuksissa on laadittava projektisuunnitelmat aikatauluineen ja sitovine kustannusarvioineen. Projektille on nimettävä vastuuhenkilö ja määriteltävä vastuujako. Projektin hyväksyy hallitus ja projektin kirjanpito on omana kokonaisuutena johtamisessa ja valvonnassa vaadittavalla tarkkuudella.